

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 10. mája 2012*

„Články 3 ES, 10 ES, 43 ES, 49 ES a 81 ES — Sloboda usadiť sa — Slobodné poskytovanie služieb — Smernica 2006/123/ES — Články 15 a 16 — Koncesie na služby správy, vyrubovania a výberu daní alebo iných príjmov miestnych územných celkov — Vnútroštátna právna úprava — Minimálne základné imanie — Povinnosť“

V spojených veciach C-357/10 až C-359/10,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Taliansko) z 20. októbra 2009 a doručené Súdnemu dvoru 19. júla 2010, ktoré súvisia s konaniami:

Duomo Gpa Srl (C-357/10),

Gestione Servizi Pubblici Srl (C-358/10),

Irtel Srl (C-359/10)

proti

Comune di Baranzate (C-357/10 a C-358/10),

Comune di Venegono Inferiore (C-359/10),

za účasti:

Agenzia Italiana per le Pubbliche Amministrazioni SpA (AIPA),

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory J. N. Cunha Rodrigues, sudcovia U. Løhmus, A. Rosas, A. Ó Caoimh (spravodajca) a A. Arabadžiev,

generálny advokát: P. Cruz Villalón,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Comune di Baranzate, v zastúpení: A. Soncini, avvocato,

— talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci G. De Bellis, avvocato dello Stato,

* Jazyk konania: taliančina.

— holandská vláda, v zastúpení: C. M. Wissels a Y. de Vries, splnomocnení zástupcovia,
— Európska komisia, v zastúpení: C. Zadra, I. V. Rogalski a S. La Pergola, splnomocnení zástupcovia,
po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 16. novembra 2011,
vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článkov 3 ES, 10 ES, 43 ES, 49 ES a 81 ES, ako aj článkov 15 a 16 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, s. 36, ďalej len „smernica o službách“).
- 2 Tieto návrhy boli podané v rámci sporov medzi spoločnosťami Duomo Gpa Srl (ďalej len „Duomo“) a Gestione Servizi Pubblici Srl (ďalej len „GSP“) na jednej strane a Comune di Baranzate na druhej strane, ako aj medzi spoločnosťou Irtel Srl (ďalej len „Irtel“) a Comune di Venegono Inferiore, ktorých predmetom bolo ich vylúčenie z verejného obstarávania, pričom do týchto troch konaní vstúpila ako vedľajší účastník spoločnosť Agenzia Italiana per le Pubbliche Amministrazioni SpA (ďalej len „AIPA“).

Právny rámec

Právna úprava Únie

- 3 Podľa článku 1 ods. 1 smernice o službách táto smernica stanovuje všeobecné ustanovenia, ktoré uľahčujú výkon slobody poskytovateľov usadiť sa a voľný pohyb služieb, pričom sa zachová vysoká úroveň kvality služieb.
- 4 Podľa článku 3 ods. 3 tejto smernice členské štáty uplatňujú jej ustanovenia v súlade s pravidlami Zmluvy, ktoré sa týkajú práva usadiť sa a voľného pohybu služieb.
- 5 Článok 15 smernice o službách sa nachádza v kapitole III tejto smernice, nazvanej „Sloboda poskytovateľov usadiť sa“.
- 6 Článok 16 tejto smernice sa nachádza v jej kapitole IV, nazvanej „Voľný pohyb služieb“.
- 7 Podľa článkov 44 a 45 smernice o službách táto smernica nadobudla účinnosť 28. decembra 2006 a členské štáty ju mali prebrať najneskôr do 28. decembra 2009.

Vnútroštátna právna úprava

- 8 Kapitola III legislatívneho dekrétu č. 446 z 15. decembra 1997 o zavedení regionálnej dane z produkčnej činnosti, z činností kontroly platieb, sadzieb a odpočtov Irpef, o stanovení dodatočnej regionálnej sadzby tejto dane a reorganizácii právnej úpravy miestnych daní (decreto legislativo n. 446 – Istituzione dell'imposta regionale sulle attività produttive, revisione degli scaglioni, delle aliquote e delle detrazioni dell'Irpef e istituzione di una addizionale regionale a tale imposta, nonché riordino della disciplina dei tributi locali) (riadny dodatok ku GURI č. 252, všeobecná séria č. 298 z 23. decembra 1997) sa zaoberala reorganizáciou miestnych daní.
- 9 Článok 52 tohto legislatívneho dekrétu stanovuje:
„1. Provincie a obce môžu nariadeniami regulovať vlastné príjmy, a to aj daňové, s výnimkou určenia a vymedzenia zdaniteľných plnení, zdaniteľných subjektov a minimálnej sadzby jednotlivých daní, pri rešpektovaní požiadaviek na zjednodušenie povinností daňovníkov. V prípade neprijatia nariadenia sa budú uplatňovať platné ustanovenia zákona.“

...

5. Pokiaľ ide o vyrubovanie a výber daní a iných príjmov, nariadenia musia spĺňať nasledujúce kritériá:

...

b) ak bolo dohodnuté, že vyrubovanie a výber daní a akýchkoľvek iných príjmov sa zverí tretím osobám, hoci aj samostatne, súvisiace činnosti sú pri rešpektovaní právnej úpravy Európskej únie a platných konaní v oblasti zadávania zákaziek správy miestnych služieb vo verejnom záujme zverené:

(1) osobám zapísaným do registra uvedeného v článku 53 ods. 1;

(2) subjektom členských štátov, ktoré sú usadené v niektorom štáte Európskej únie a vykonávajú uvedené činnosti; tieto subjekty musia predložiť osvedčenie vydané príslušným orgánom štátu ich sídla, ktoré potvrdzuje, že spĺňajú požiadavky rovnocenné s požiadavkami stanovenými talianskymi právnymi predpismi v tejto oblasti;

(3) spoločnostiam s výlučnou majetkovou účasťou verejnoprávnych subjektov...“

10 Článok 32 ods. 7a zákonného dekrétu č. 185 z 29. novembra 2008 o mimoriadnych opatreniach na podporu rodiny, práce, zamestnanosti a podnikov, ako aj na opätovné vymedzenie národného strategického rámca v kontexte boja proti kríze (riadny dodatok č. 263 ku GURI č. 280 z 29. novembra 2008), potvrdeného zákonom č. 2 z 28. januára 2009 o zmene na zákon a doplnení zákonného dekrétu č. 185 (riadny dodatok č. 15 ku GURI č. 22 z 28. januára 2009) a neskôr zmeneného a doplneného zákonom č. 14 z 27. februára 2009 (*Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana* č. 49 z 28. februára 2009; ďalej len „dotknuté ustanovenie vo veci samej“), znie:

„Na účely článku 53 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 446 z 15. decembra 1997 v znení neskorších zmien a doplnení musia spoločnosti disponovať minimálnym splateným základným imaním vo výške [10] miliónov eur, aby mohli byť zapísané do registra súkromných subjektov oprávnených vykonávať činnosti v oblasti správy, vyrubovania a výberu daní a iných príjmov provincií a obcí. Spoločnosti s väčšinou majetkovou účasťou verejnoprávnych subjektov sú z tohto obmedzenia uvedeného v predchádzajúcej vete vylúčené. Zadanie služieb správy, vyrubovania a výberu daní a iných príjmov miestnych územných celkov subjektom, ktoré nespĺňajú uvedenú finančnú podmienku, je neplatné. Spoločnosti zapísané do tohto registra sú povinné zvýšiť svoje základné imanie na danú minimálnu výšku. V každom prípade až dovtedy, kým uvedeným spôsobom nezvýšia základné imanie, nemôžu získať nové zákazky ani sa zúčastniť na verejnom obstarávaní vyhlásenom na tieto účely.“

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

11 Veci C-357/10 a C-358/10 sa týkajú výberového konania vyhláseného obcou Baranzate vo februári 2009 s cieľom zadať koncesiu na služby v oblasti správy, vyrubovania a výberu určitých daní a iných príjmov miestnych územných celkov počas piatich rokov, a to v období od 1. mája 2009 do 30. apríla 2014, subjektu, ktorý predloží ekonomicky najvýhodnejšiu ponuku. Hodnota služieb na celé obdobie bola odhadnutá na 57 000 eur bez dane z pridanej hodnoty.

12 Ponuky predložilo šesť súkromných podnikov sídlacích v Taliansku, medzi nimi aj Duomo, GSP a AIPA. V dňoch 1. a 3. apríla 2009 obec Baranzate spoločnostiam Duomo a GSP oznámila, že ich hodnotiaca komisia z tohto konania vylúčila z dôvodu nedodržania požiadavky stanovenej v dotknutom ustanovení vo veci samej, ktorá sa týkala minimálneho splateného základného imania vo výške 10 miliónov eur, vyžadovaného na oprávnenie vykonávať činnosti v oblasti vyrubovania a výberu daní a iných príjmov miestnych územných celkov. Koncesia bola následne udelená AIPA.

- 13 Vec C-359/10 sa týka výberového konania vyhláseného obcou Venegono Inferiore 22. januára 2009 s cieľom zadať koncesiu na služby vyrubovania a riadneho a núteného výberu obecnej dane za reklamu a poplatkov za verejné vyvesovanie plagátov počas štyroch rokov, a to v období od 23. februára 2009 do 31. decembra 2012, subjektu, ktorý ponúkne najnižšiu cenu vo forme najnižšej cenovej prirážky. Hodnota služieb na celé obdobie bola odhadnutá na 49 000 eur bez dane z pridanej hodnoty.
- 14 Ponuky predložilo päť podnikov, medzi nimi aj Irtel a AIPA, ktoré sa nachádzali na prvom a druhom mieste v predbežnom poradovníku. Rozhodnutím z 9. marca 2009 verejný obstarávateľ vylúčil Irtel z výberového konania z dôvodu nedodržania požiadaviek stanovených v dotknutom ustanovení vo veci samej. Predmetná koncesia bola následne udelená AIPA.
- 15 Duomo, GSP a Irtel podali odvolania proti rozhodnutiam o vylúčení z predmetných verejných obstarávaní. V konaní vo veci C-357/10 Duomo odkazuje na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby (Ú. v. EÚ L 134, s. 114; Mím. vyd. 06/007, s. 132), ako aj na zásady rovnosti zaobchádzania a hospodárskej súťaže, keďže spoločnosti s väčšinovou majetkovou účasťou verejnoprávnych subjektov podliehajú zvýhodnenému režimu.
- 16 V konaniach vo veciach C-358/10 a C-359/10 GSP a Irtel uvádzajú, že dotknuté ustanovenie vo veci samej je nezlučiteľné s článkami 3 ES, 10 ES, 43 ES, 49 ES, 81 ES, 82 ES, 86 ES a 90 ES a so zásadami nevyhnutnosti, primeranosti a proporcionality vyplývajúcimi z článkov 15 a 16 smernice o službách. Domnievajú sa, že vnútroštátna právna úprava je v rozpore s právom Únie, keďže stanovuje požiadavku neprimeranú vo vzťahu k cieľu, ktorý právna úprava sleduje, a vedie k diskriminácii v prospech spoločností s väčšinovou majetkovou účasťou verejnoprávnych subjektov, keďže na tieto spoločnosti sa nevzťahuje nová výška základného imania.
- 17 Za týchto okolností Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto dve prejudiciálne otázky, ktoré sú totožné pre všetky tri vnútroštátne konania:
- „1. Bráni riadne uplatňovanie článkov 15 a 16 smernice [o službách] vnútroštátnym ustanoveniam článku 32 ods. 7a zákonného dekrétu č. 185 z 29. novembra 2008, potvrdeného zákonom č. 2 z 28. januára 2009 o zmene na zákon a neskôr zmeneného a doplneného zákonom č. 14 z 27. februára 2009, ktoré s výnimkou, pokiaľ ide o spoločnosti s väčšinovou majetkovou účasťou verejnoprávnych subjektov, stanovujú:
- neplatnosť zadania zákazky na služby správy, vyrubovania a výberu daní a iných príjmov miestnych územných celkov subjektom, ktoré nespĺňajú finančnú podmienku minimálnej výšky splateného základného imania [10] miliónov eur,
 - povinnosť zvýšiť svoje základné imanie na uvedenú minimálnu výšku pre subjekty zapísané v príslušnom registri súkromných subjektov oprávnených vykonávať činnosti správy, vyrubovania a výberu daní a iných príjmov provincií a obcí v zmysle článku 53 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 446 z 15. decembra 1997 v znení neskorších zmien a doplnení,
 - zákaz týkajúci sa získania nových zákaziek alebo účasti na verejných obstarávaní na služby správy, vyrubovania a výberu daní a iných príjmov miestnych územných celkov, kým nie je splnená uvedená povinnosť zvýšiť základné imanie?
2. Bráni riadne uplatňovanie článkov 3 [ES], 10 [ES], 43 [ES], 49 [ES] a 81 ES vnútroštátnym ustanoveniam článku 32 ods. 7a zákonného dekrétu č. 185 z 29. novembra 2008, potvrdeného zákonom č. 2 z 28. januára 2009 o zmene na zákon a neskôr zmeneného a doplneného zákonom č. 14 z 27. februára 2009, ktoré s výnimkou, pokiaľ ide o spoločnosti s väčšinovou majetkovou účasťou verejnoprávnych subjektov, stanovujú:
- neplatnosť zadania zákazky na služby správy, vyrubovania a výberu daní a iných príjmov miestnych územných celkov subjektom, ktoré nespĺňajú finančnú podmienku minimálnej výšky splateného základného imania [10] miliónov eur,

- povinnosť zvýšiť svoje základné imanie na uvedenú minimálnu výšku pre subjekty zapísané v príslušnom registri súkromných subjektov oprávnených vykonávať činnosti správy, vyrubovania a výberu daní a iných príjmov provincií a obcí v zmysle článku 53 ods. 3 legislatívneho dekrétu č. 446 z 15. decembra 1997 v znení neskorších zmien a doplnení,
- zákaz týkajúci sa získania nových zákaziek alebo účasti na verejných obstarávaníach na služby správy, vyrubovania a výberu daní a iných príjmov miestnych územných celkov, kým nie je splnená uvedená povinnosť zvýšiť základné imanie?“

O prejudiciálnych otázkach

Úvodné pripomienky

- 18 Ako vyplýva najmä z bodov 11 až 14 tohto rozsudku, skutkové okolnosti vo vnútroštátnych konaniach nastali v období pred 28. decembrom 2009, čo je podľa článku 44 ods. 1 smernice o službách konečný dátum na prebratie tejto smernice.
- 19 Preto aj za predpokladu, že táto smernica by mala byť považovaná za smernicu, ktorá zabezpečuje úplnú harmonizáciu v zmysle judikatúry Súdneho dvora, táto skutočnosť v konečnom dôsledku nemôže oslabiť význam primárneho práva v období pred uplynutím lehoty na prebratie uvedenej smernice (pozri analogicky najmä rozsudky z 5. apríla 1979, Ratti, 148/78, Zb. s. 1629, body 36 a 42 až 44, ako aj z 11. mája 1999, Monsees, C-350/97, Zb. s. I-2921, bod 27).
- 20 Za týchto okolností je v prejednávanych veciach potrebné najprv preskúmať druhú položenú otázku, ktorá sa týka výkladu primárneho práva so zreteľom na skutkové okolnosti uvedených konaní.

O druhej otázke

- 21 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa články 3 ES, 10 ES, 43 ES, 49 ES a/alebo 81 ES majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnemu ustanoveniu, akým je dotknuté ustanovenie vo veci samej, ktoré stanovuje:
- pre hospodárske subjekty s výnimkou spoločností s väčšinovou majetkovou účasťou verejnoprávnych subjektov povinnosť v prípade potreby zvýšiť minimálne splatené základné imanie na 10 miliónov eur, aby boli oprávnené vykonávať služby správy, vyrubovania a výberu daní a iných príjmov miestnych územných celkov,
 - neplatnosť zadania zákazky na takéto služby subjektom, ktoré nespĺňajú túto požiadavku minimálneho základného imania spoločnosti, a
 - zákaz získavať nové zákazky alebo zúčastňovať sa na verejných obstarávaníach na také služby, ak nie je splnená uvedená povinnosť zvýšiť základné imanie.
- 22 Keďže sa druhá otázka, tak ako bola preformulovaná v predchádzajúcom bode, týka výkladu článkov 3 ES, 10 ES a 81 ES, je potrebné pripomenúť, že vzhľadom na nevyhnutnosť dospieť k takému výkladu práva Únie, ktorý bude pre vnútroštátny súd užitočný, si vyžaduje, aby vnútroštátny súd vymedzil skutkový a právny rámec, do ktorého spadajú otázky, ktoré položil, resp. aby aspoň objasnil skutkové predpoklady, na ktorých sa uvedené otázky zakladajú. Tieto požiadavky sa uplatňujú o to viac v oblasti hospodárskej súťaže, pre ktorú sú charakteristické zložité skutkové a právne situácie (pozri najmä rozsudok z 11. marca 2010, Attanasio Group, C-384/08, Zb. s. I-2055, bod 32 a citovanú judikatúru).

- 23 V prejednávanej veci však návrhy na začatie prejudiciálneho konania neposkytujú Súdnemu dvoru údaje o skutkových a právnych okolnostiach, ktoré by mu umožnili určiť podmienky, za ktorých by sa na ustanovenie, akým je ustanovenie dotknuté vo veci samej, mohli vzťahovať uvedené články. Tieto rozhodnutia najmä neposkytujú žiadne vysvetlenie týkajúce sa súvislosti, ktorú vnútroštátny súd pozoruje medzi týmito článkami a spormi vo veci samej alebo ich predmetom.
- 24 Za týchto podmienok musí byť druhá predložená otázka v rozsahu, v akom sa týka výkladu článkov 3 ES, 10 ES a 81 ES, vyhlásená za neprípustnú.
- 25 Pokiaľ ide o výklad článkov 43 ES a 49 ES, zo spisu vyplýva, že všetky prvky sporov vo veci samej sú sústredené v jedinom členskom štáte. V tejto situácii treba overiť, či má Súdny dvor v prejednávanych veciach právomoc rozhodovať o týchto ustanoveniach (pozri analogicky rozsudky z 31. januára 2008, Centro Europa 7, C-380/05, Zb. s. I-349, bod 64, a z 22. decembra 2010, Omalet, C-245/09, Zb. s. I-13771, body 9 a 10).
- 26 Vnútroštátna právna úprava, akou je úprava vo veci samej, z ktorej znenia vyplýva, že sa uplatňuje bez rozdielu na talianske subjekty a na subjekty z iných členských štátov, totiž môže vo všeobecnosti spadať pod ustanovenia týkajúce sa základných slobôd zaručených Zmluvou len vtedy, ak sa uplatňuje na situácie, ktoré súvisia s obchodom medzi členskými štátmi (pozri rozsudky z 5. decembra 2000, Guimont, C-448/98, Zb. s. I-10663, bod 21; z 11. septembra 2003, Anomar a i., C-6/01, Zb. s. I-8621, bod 39 a citovanú judikatúru; Centro Europa 7, už citovaný, bod 65, ako aj z 1. júna 2010, Blanco Pérez a Chao Gómez, C-570/07 a C-571/07, Zb. s. I-4629, bod 40).
- 27 Ako však vyplýva najmä z písomných pripomienok Európskej komisie, v prejednávanej veci nemožno vôbec vylúčiť, že podniky so sídlom v iných členských štátoch než v Talianskej republike mali alebo stále majú záujem vykonávať v tomto členskom štáte činnosti, ktoré sú predmetom koncesíí vo veci samej.
- 28 Okrem toho výklad článkov 43 ES a 49 ES, o ktorý požiadal vnútroštátny súd, preň môže byť užitočný v prípade, ak by vnútroštátne právo ukladalo, že talianskemu subjektu musia byť poskytnuté rovnaké práva ako tie, ktoré by subjektu iného členského štátu vyplývali z práva Únie v rovnakej situácii (pozri analogicky rozsudky Centro Europa 7, už citovaný, bod 69 a citovanú judikatúru, ako aj Blanco Pérez a Chao Gómez, už citovaný, bod 39). V tomto smere treba poznamenať, že vnútroštátny súd v návrhoch na začatie prejudiciálneho konania svoje rozhodnutie, podľa ktorého je potrebné položiť prejudiciálne otázky, odôvodnil poukázaním na to, že zákonnosť právnej úpravy vo veci samej závisí najmä od výkladu článkov 43 ES a 49 ES, ktorý poskytne Súdny dvor.
- 29 V dôsledku toho má Súdny dvor právomoc rozhodnúť o výklade týchto ustanovení Zmluvy.
- 30 Pokiaľ ide o vymedzenie pôsobnosti zásad slobodného poskytovania služieb a slobody usadiť sa, je potrebné určiť, či je hospodársky subjekt usadený v členskom štáte, v ktorom ponúka dotknutú službu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. novembra 1995, Gebhard, C-55/94, Zb. s. I-4165, bod 22). Ak je usadený v členskom štáte, v ktorom ponúka túto službu, potom spadá do oblasti uplatňovania slobody usadiť sa, tak ako je definovaná v článku 43 ES. Ak naopak hospodársky subjekt nie je usadený v hostiteľskom členskom štáte, potom je cezhraničným poskytovateľom služieb spadajúcim do oblasti uplatňovania slobodného poskytovania služieb upravenej v článku 49 ES (pozri rozsudok z 29. apríla 2004, Komisia/Portugalsko, C-171/02, Zb. s. I-5645, bod 24).
- 31 V tomto kontexte pojem usadenie znamená, že subjekt stabilne a trvale ponúka svoje služby prostredníctvom podniku v hostiteľskom členskom štáte. „Poskytovanie služieb“ v zmysle článku 49 ES naopak predstavuje poskytovanie akýchkoľvek služieb, ktoré nie sú stabilne a trvale ponúkané prostredníctvom podniku v hostiteľskom členskom štáte (pozri rozsudok Komisia/Portugalsko, už citovaný, bod 25 a citovanú judikatúru).

- 32 Z judikatúry tiež vyplýva, že žiadne ustanovenie Zmluvy ES neumožňuje abstraktným spôsobom určiť dĺžku alebo frekvenciu, od ktorej by sa poskytovanie služby alebo určitého typu služby už nemohlo považovať za poskytovanie služieb, z čoho vyplýva, že pojem „služba“ v zmysle Zmluvy môže zahŕňať služby rozličného druhu vrátane služieb, ktorých poskytovanie trvá dlhšie obdobie, ba dokonca aj niekoľko rokov (pozri v tomto zmysle rozsudky z 11. decembra 2003, Schnitzer, C-215/01, Zb. s. I-14847, body 30 a 31; Komisia/Portugalsko, už citovaný, bod 26; zo 16. júla 2009, von Chamier-Glisczinski, C-208/07, Zb. s. I-6095, bod 74, ako aj z 26. októbra 2010, Schmelz, C-97/09, Zb. s. I-10465, bod 42).
- 33 Z vyššie uvedeného vyplýva, že ustanovenie, akým je dotknuté ustanovenie vo veci samej, môže v zásade spadať do pôsobnosti tak článku 43 ES, ako aj článku 49 ES. V opačnom prípade by to, ako uvádza Komisia, v praxi znamenalo, že výber miestnych daní bez existencie podniku by na území hostiteľského členského štátu nebolo možné uskutočňovať. V prípade potreby prináleží vnútroštátnemu súdu overiť, či je to tak.
- 34 Za týchto okolností je vo vzťahu k článkom 43 ES a 49 ES potrebné preskúmať, či požiadavky explicitne alebo implicitne vyplývajúce z ustanovenia, akým je dotknuté ustanovenie vo veci samej, predstavujú obmedzenia slobody usadiť sa a/alebo slobodného poskytovania služieb.
- 35 V tejto súvislosti z judikatúry vyplýva, že článok 43 ES vylučuje každé vnútroštátne opatrenie, ktoré, aj keď sa uplatňuje bez rozdielu na základe štátnej príslušnosti, je spôsobilé príslušníkom členských štátov Únie sťažiť výkon slobody usadiť sa zaručenej Zmluvou alebo ho urobiť menej príťažlivým, a že také obmedzujúce účinky môžu nastať vtedy, ak môže byť spoločnosť v dôsledku vnútroštátnej právnej úpravy odrádzaná od zakladania podriadených subjektov, napríklad stálych prevádzkarní, v iných členských štátoch a od vykonávania činností prostredníctvom týchto subjektov (pozri najmä rozsudky Attanasio Group, už citovaný, body 43 a 44 a citovanú judikatúru, a z 13. októbra 2011, DHL International, C-148/10, Zb. s. I-9543, bod 60).
- 36 Podľa ustálenej judikatúry článok 49 ES vyžaduje nielen vylúčenie akejkoľvek diskriminácie voči poskytovateľovi služieb usadenému v inom členskom štáte na základe jeho štátnej príslušnosti, ale aj vylúčenie akýchkoľvek obmedzení, dokonca aj keď sa uplatňujú bez rozdielu na vnútroštátnych poskytovateľov a poskytovateľov z iných členských štátov, pokiaľ môžu zabraňovať činnostiam poskytovateľa usadeného v inom členskom štáte, kde legálne poskytuje obdobné služby, sťažovať ich alebo ich robiť menej príťažlivými (pozri najmä rozsudky z 25. júla 1991, Säger, C-76/90, Zb. s. I-4221, bod 12, ako aj zo 4. októbra 2011, Football Association Premier League a i., C-403/08 a C-429/08, Zb. s. I-9083, bod 85). V tomto smere Súdny dvor navyše rozhodol, že článku 49 ES odporuje uplatňovanie akejkoľvek vnútroštátnej právnej úpravy, v dôsledku ktorej je sťažené poskytovanie služieb medzi členskými štátmi oproti poskytovaniu služieb len v rámci jedného členského štátu (pozri najmä rozsudky z 5. októbra 1994, Komisia/Francúzsko, C-381/93, Zb. s. I-5145, bod 17, ako aj z 13. decembra 2007, United Pan-Europe Communications Belgium a i., C-250/06, Zb. s. I-11135, bod 30 a citovanú judikatúru).
- 37 V prejednávanej veci vnútroštátny súd uvádza, že podľa ustanovenia dotknutého vo veci samej sú hospodárske subjekty so sídlom v iných členských štátoch než v Talianskej republike, ktoré chcú pokračovať vo výkone činností vyrubovania a výberu určitých daní a iných príjmov talianskych miestnych územných celkov, rovnako ako súkromné hospodárske subjekty usadené v Taliansku povinné zabezpečiť splatené základné imanie v minimálnej výške 10 miliónov eur a v prípade potreby svoje základné imanie zvýšiť na túto úroveň, aby zabránili tomu, že koncesie, ktoré im už prípadne boli udelené, sa v budúcnosti nebudú považovať za neplatné.
- 38 Takáto povinnosť predstavuje obmedzenie slobody usadiť sa, ako aj slobodného poskytovania služieb. Uvedená povinnosť totiž jednak zahŕňa podmienku minimálnej výšky základného imania spoločnosti (pozri analogicky najmä rozsudky Komisia/Portugalsko, už citovaný, body 53 a 54, ako aj z 26. januára 2006, Komisia/Španielsko, C-514/03, Zb. s. I-963, bod 36) a jednak, ako zdôrazňuje holandská vláda,

zaväzuje súkromné subjekty, ktoré si želajú pokračovať vo vykonávaní predmetných činností, aby vystupovali ako právnické osoby (pozri analogicky rozsudky Komisia/Portugalsko, už citovaný, body 41 a 42, ako aj Komisia/Španielsko, už citovaný, bod 31). Dotknuté ustanovenie vo veci samej teda v zmysle judikatúry uvedenej v bodoch 35 a 36 tohto rozsudku sťažuje výkon slobody usadiť sa a slobodného poskytovania služieb, ktoré sú zakotvené v článkoch 43 ES a 49 ES, alebo ich robí menej prítlačlivými.

- 39 Za týchto okolností treba preskúmať, v akom rozsahu môže byť ustanovenie dotknuté vo veci samej prípustné vzhľadom na niektorý z dôvodov uvedených v článku 46 ES alebo v súlade s judikatúrou Súdneho dvora odôvodnené naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu (pozri analogicky najmä rozsudky z 30. septembra 2003, Inspire Art, C-167/01, Zb. s. I-10155, bod 107, ako aj z 8. septembra 2009, Liga Portuguesa de Futebol Profissional a Bwin International, C-42/07, Zb. s. I-7633, bod 55).
- 40 Jediným dôvodom uvedeným pred Súdny dvorom na účely odôvodnenia je ochrana orgánov verejnej správy pred prípadným neplnením si povinností zo strany koncesionárskej spoločnosti vzhľadom na vysokú hodnotu zmlúv, ktoré uzavreli.
- 41 V tomto smere z pripomienok Comune di Baranzate vyplýva, že koncesionári vyberajú daňové príjmy, ktoré sú predmetom koncesii vo veci samej. Podľa tejto obce sa tieto príjmy musia na konci trimestra previesť orgánom verejnej správy až po odpočítaní „provízie za výber“. Comune di Baranzate uvádza, že po odpočítaní provízie za výber sa príjem koncesionárov pochádzajúci z finančných operácií uskutočnených s prostriedkami nachádza v rukách týchto koncesionárov. Koncesionári teda disponujú a nakladajú s miliónmi eur, ktoré sú následne povinné previesť orgánom verejnej správy.
- 42 Ak by sme v tejto súvislosti aj pripustili, že cieľ uvedený v bode 40 tohto rozsudku možno považovať za naliehavý dôvod všeobecného záujmu, a nie iba za výlučne ekonomický dôvod (pozri v tejto súvislosti rozsudky zo 17. marca 2005, Kranemann, C-109/04, Zb. s. I-2421, bod 34 a citovanú judikatúru, ako aj zo 16. februára 2012, Costa a Cifone, C-72/10 a C-77/10, bod 59), treba pripomenúť, že odôvodnenie obmedzenia základných slobôd zaručených Zmluvou predpokladá, že dotknuté opatrenie je vhodné na zabezpečenie dosiahnutia cieľa, ktorý sleduje, a že nepresahuje rámec toho, čo je na dosiahnutie sledovaného cieľa nevyhnutné (rozsudok Attanasio Group, už citovaný, bod 51 a citovaná judikatúra). Okrem toho vnútroštátna legislatíva je vhodná na zabezpečenie dosiahnutia uvedeného cieľa len vtedy, ak skutočne zodpovedá požiadavke jeho dosiahnutia koherentným a systematickým spôsobom (pozri najmä rozsudky z 10. marca 2009, Hartlauer, C-169/07, Zb. s. I-1721, bod 55, a Attanasio Group, už citovaný, bod 51).
- 43 Ako totiž konštatoval samotný vnútroštátny súd, ustanovenie, akým je dotknuté ustanovenie vo veci samej, značne prekračuje cieľ ochrany orgánov verejnej správy pred neplnením si povinností koncesionármi.
- 44 Tento súd totiž zdôraznil, že podľa jeho názoru môžu niektoré opatrenia stanovené talianskym zákonodarcom primerane chrániť orgány verejnej správy pred neplnením si povinností koncesionármi. Talianska právna úprava v tomto smere najmä vyžaduje predloženie dôkazu o splnení všeobecných podmienok účasti na verejnom obstarávaní, týkajúcich sa tak technickej, ako aj finančnej spôsobilosti, aj podmienok spoľahlivosti a solventnosti. Vnútroštátny súd v tejto súvislosti spomenul dosiahnutie minimálnej požadovanej výšky splateného základného imania koncesionárskej spoločnosti, ktorá sa líši v závislosti od hodnoty zákaziek, ktoré jej skutočne sú pridelené.
- 45 Za týchto okolností treba konštatovať, že ustanovenie, akým je dotknuté ustanovenie vo veci samej, obsahuje neprimerané, a teda neodôvodnené obmedzenia slobôd zakotvených v článkoch 43 ES a 49 ES.

46 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na druhú položenú otázku odpovedať tak, že články 43 ES a 49 ES sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia ustanoveniu, akým je dotknuté ustanovenie vo veci samej, ktoré stanovuje:

- pre hospodárske subjekty s výnimkou spoločností s väčšinovou majetkovou účasťou verejnoprávnych subjektov povinnosť v prípade potreby zvýšiť minimálne splatené základné imanie na 10 miliónov eur, aby boli oprávnené vykonávať služby správy, vyrubovania a výberu daní a iných príjmov miestnych územných celkov,
- neplatnosť zadania zákazky na takéto služby subjektom, ktoré nespĺňajú túto požiadavku minimálneho základného imania, a
- zákaz získavať nové zákazky alebo zúčastňovať sa na verejných obstarávaníach na takéto služby, ak nie je splnená uvedená povinnosť zvýšiť základné imanie.

O prvej otázke

47 Vzhľadom na odpoveď na druhú otázku a so zreteľom na závery v bodoch 18 a 19 tohto rozsudku nie potrebné skúmať prvú otázku.

O trovách

48 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Články 43 ES a 49 ES sa majú vykladať tak, že bránia ustanoveniu, akým je dotknuté ustanovenie vo veci samej, ktoré stanovuje:

- **pre hospodárske subjekty s výnimkou spoločností s väčšinovou majetkovou účasťou verejnoprávnych subjektov povinnosť v prípade potreby zvýšiť minimálne splatené základné imanie na 10 miliónov eur, aby boli oprávnené vykonávať služby správy, vyrubovania a výberu daní a iných príjmov miestnych územných celkov,**
- **neplatnosť zadania zákazky na takéto služby subjektom, ktoré nespĺňajú túto požiadavku minimálneho základného imania, a**
- **zákaz získavať nové zákazky alebo zúčastňovať sa na verejných obstarávaníach na takéto služby, ak nie je splnená uvedená povinnosť zvýšiť základné imanie.**

Podpisy